

MÀSTER EN ESTUDIS DE DONES, GÈNERE I CIUTADANIA

PLA DOCENT PRESENCIAL

MATÈRIA 3: CRÍTICA FEMINISTA DE LA CULTURA
ASSIGNATURA: LLENGUATGE, GÈNERE I MITJANS DE COMUNICACIÓ
CODI: 568993
SEMESTRE: 1
CRÈDITS: 5 crèdits ECTS

1. Competències

L'assignatura està concebuda per tal que l'alumnat, amb independència de la seva carrera i orientació professional, assoleixi:

- Una perspectiva de gènere en la percepció de la representació de les dones i el gènere en els mitjans de comunicació.
- Els instruments teòrics i metodològics per analitzar críticament les imatges i llenguatges amb perspectiva de gènere.
- Les eines analítiques per comentar les representacions de gènere en els mitjans.
- Els canals d'intervenció adients per fomentar bones pràctiques i denunciar biaixos sexistes en les representacions de gènere.

2. Objectius

2.1. Coneixements

- Conèixer els diversos conceptes que fonamenten una anàlisi feminista del llenguatge.
- Proporcionar eines d'anàlisi per llegir críticament textos amb perspectiva de gènere.

2.2. Habilitats, destreses

- Analitzar críticament els textos orals, escrits i audiovisuals amb perspectiva de gènere.
- Ser capaç de subvertir els discursos de gènere hegemònics.

2.3. Actituds, valors i normes

- Fomentar una perspectiva activa en la creació de textos amb perspectiva de gènere.
- Desenvolupar una actitud crítica i de denúncia davant de llenguatges verbals i audiovisuals sexistes i androcèntrics.
- Prendre consciència de la pròpia posició discursiva.

2.4. Normes

La participació activa de l'estudiant és un requisit imprescindible per al bon funcionament de l'assignatura i és un element molt rellevant en l'avaluació. Per tant, es requereix l'assistència habitual i puntual, la lectura de la bibliografia requerida per a cada sessió, la intervenció en els debats i la preparació de les activitats assenyalades per a cada tema, així com l'elaboració i presentació dels treballs en les dates previstes.

3. Temari

3.1. Blocs:

1. Dones i cultura.
2. Llenguatge verbal i comunicació.
3. Mitjans de comunicació: periodisme.
4. Publicitat.
5. Cinema.

3.2. Temes:

1. Dones i cultura.

1.1. Imaginari cultural i ordre simbòlic

1.2. Les bases dels discursos sobre les dones: la mitologia clàssica i la religió

judeocristiana

1.3. Misogínia

2. Llenguatge verbal i comunicació.

2.1. Llengua escrita, oral i audiovisual

2.2. Androcentrisme i sexisme

2.3. Representació de les dones en les ficcions

3. Mitjans de comunicació: periodisme.

3.1. L'accés i el treball de les dones en els mitjans de comunicació

3.2. El tractament i la representació de les dones en els mitjans de comunicació

3.3. Mitjans de comunicació i violència masclista

4. Publicitat.

4.1. Creació i utilització d'estereotips

4.2. Les imatges de les dones a la publicitat

4.3. Pràctiques i observatoris

5. Cinema.

5.1. Els estudis feministes sobre el cine

5.2. La construcció de la mirada en el cinema clàssic

5.3. Noves mirades: cinema de dones i nous relats audiovisuals

4. Dedicació

- Classes magistrals, debats i seminaris (presencial): 30 hores
- Treball tutelat/ dirigit: 10 hores (s'inclou tutories individuals/col·lectives i treball de l'estudiant sota la supervisió del professorat)
- Treball/Aprenentatge autònom: 85 hores

Hores totals de dedicació a l'assignatura (5 crèdits): 125 hores

5. Metodologia

Docència impartida pel professorat. És obligatòria l'assistència a un 80% de les classes teòriques. Conjuntament amb l'explicació teòrica es plantejaran problemàtiques entorn la matèria presentades per la professora que es debatran en les classes teòriques.

Guies de lectura presentades per les professores i realitzades per l'alumnat. Tutories individuals i/o col·lectives, si s'escau, per tal d'orientar les guies de lectura i el treball de l'alumne.

Tots els materials necessaris per desenvolupar les diverses activitats la professora indicarà com aconseguir-los o estaran ubicats al campus virtual de l'assignatura.

6. Tutories

Les tutories s'establiran en el programa de l'assignatura

7. Avaluació

Segons la normativa vigent, com a norma general, l'avaluació ha de ser continuada. Consisteix en proposar a l'alumnat una sèrie d'activitats que ha de realitzar i lliurar durant el quadrimestre.

És obligatori que l'alumnat assisteixi a un mínim del 80% de les classes per poder fer l'avaluació continuada les assignatures. Les persones que no puguin garantir aquesta assistència han de sol·licitar l'avaluació única dins el termini previst.

El sistema d'avaluació serà el mateix per a tots els temes del programa. L'avaluació de cada tema inclourà

a) la presentació oral de les lectures obligatòries en cada sessió (30% sobre el total de la nota)

b) el lliurament d'un treball basat en les lectures obligatòries, complementàries voluntàries i el contingut de les classes impartides pel professorat (70% de la nota). Els treballs escrits sobre els temes s'agruparan en 3 lliuraments en total, que consistiran en activitats de reflexió teòrica i anàlisi de textos, amb pautes que es lliuraran a l'alumnat en les sessions corresponents.

c) La qualificació final és la mitjana de les qualificacions obtingudes en cada tema.

Avaluació única:

D'acord amb les normes del màster, existeix una data límit –la mateixa per a totes les assignatures- per a la sol·licitud d'avaluació única. L'alumne/a ha de sol·licitar-la en els 20 dies següents a l'inici del quadrimestre. La informació i el formulari el podrà trobar l'alumnat a la web del màster.

L'avaluació única consistirà en les mateixes activitats que les realitzades per a l'avaluació continuada, més un treball suplementari que es fixarà en cada cas.

Reavaluació

En cas de suspendre l'assignatura, l'alumnat pot optar a reavaluació, segons ho estableix la normativa UB. La Facultat de Geografia i Història de la UB fixa les dates de dita reavaluació.

8. Bibliografia general

1. Dones i cultura

DURÁN, M. Á. (2000): *Si Aristóteles levantara la cabeza*. Madrid: Cátedra.

BUTLER, J. (2006) [2004] *Deshacer el género*. Trad. Patricia Soley-Beltran. Barcelona: Paidós.

2. Llenguatges i comunicació

LLEDÓ, E. (2005). *De llengua, diferència i context*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Dones.
http://www.gencat.net/icdona/publica_online.htm

SUÁREZ BRIONES, B. I ALTRES (eds.) (2000), *Escribir en femenino*, Barcelona, Icaria.

3. Mitjans de comunicació: periodisme

ALTÉS, E. (2000), *Imágenes de las mujeres en los medios de comunicación. Líneas actuales de investigación*, Madrid, Instituto de la Mujer.

OLÁBARRI, E. ET AL (2004), *La identidad de género en la imagen televisiva*, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Instituto de la Mujer. JORGE, A. (2004): *Mujeres en los medios, mujeres de los medios*, Barcelona: Icaria.

4. Publicitat

MARTÍNEZ MARTÍNEZ, I.J. *La mujer y publicidad en España: contradicciones sociales y discursivas*

<http://www.razonypalabra.org.mx/libros/libros/mujerypublicidad.pdf>

INFORMES DE L'INSTITUT CATALÀ DE LES DONES

<http://www.gencat.net/icdona/docs/informesexisme.pdf>

INFORMES DEL OBSERVATORIO DE LA PUBLICIDAD DEL INSTITUTO DE LA MUJER

<http://www.mtas.es/mujer/medios/publicidad/observatorio.htm>

5. Cinema

COLL, M, *Fer visibles les dones: el documental com a interpretació i registre de la realitat*, 2007.

<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200607/memories/1573m.pdf>

KUHN, A, *Cine de mujeres. Feminismo y cine*, Madrid, Cátedra, 1991.